

Bibliotekens betydelse i den öppna vetenskapens tid

Den öppna tillgången till kunskap och information är en grundläggande rättighet i ett demokratiskt och hållbart samhälle.

eller

Är det inte dags att göra vetenskapen tillgänglig för alla?

Programmet OpenAccess.se och publiceringsfrågor

- Startade som projekt 2006, permanent 2010
- Samverkar med Sveriges lärosäten, forskningsinstitutioner, forskare och finansiärer
- NOAD för OpenAIRE (H2020)
- Årlig nationell konferens MOA
- Arbetsområden:
 - information och rådgivning
 - infrastruktur och tjänster
 - internationell samverkan

The screenshot shows the OpenAccess.se website with a navigation menu on the left and a main content area. The main content area is titled 'Vad är open access?' and contains text explaining the concept of open access, including a definition and a list of benefits. The text is in Swedish and discusses the importance of open access for researchers and the public.

Open access i Sverige

... Hög tid för beslut om gemensamma åtgärder för Open Access i Sverige. Glädblogg av Sofie Wennerström, SUERFUP

Kungl. biblioteket undertecknar petition om Open Access från League of European Research Universities (LERU)

Postad den 2015-10-22 av basab

Forskningsfinansiering ska gå till forskning, inte till förlagen! Det är budskapet i det uppdraget för Open Access som organisationen League of European Research Universities, LERU, tagit initiativ till. Undertecknarna vill att EU och det kommande nederländska EU-ordförandeskapet ska samarbeta med alla de brukargrupper och organ som är involverade i forskning, vetenskaplig publicering och forskningsfinansiering, för att hitta en hållbar lösning på det stora problemet med allt högre kostnader för vetenskaplig publicering.

Det är viktigt att vi ökar ansträngningarna för att nå öppen tillgång till vetenskapliga publikationer och det är självklart att Kungl. biblioteket ställer sig bakom LERU:s uppdrag

Kungliga bibliotekets blogg för alla som arbetar med open access i Sverige

nr: 2015-08-13

Sök på OA-bloggen

Sök

- #### Senaste inläggen
- National Library of Sweden joins Open Library of Humanities
 - Promotörskänd: Kottmann sjöskärs
 - SCOPUS Forum, webinarium 18 november
 - COAR (Confederation of Open Access Repositories) tar fram riktlinjer för republikskåp
 - CIP Elgöb 2015 i Göteborg

Inlägg enligt kategori

- Bibliotek och analys (1)
- COAR (1)
- EIT (1)
- Finansiering (2)

National Library of Sweden

Vad är Open Access?

- Öppen tillgång via internet till resultat av vetenskaplig forskning som är finansierad av statliga medel.
- Med vetenskapliga resultat menas artiklar, avhandlingar, rapporter, konferensbidrag och böcker men även forskningsdata och metadata.
- Öppen tillgång betyder att upphovsmannen ger alla rätt att läsa, ladda ned, kopiera och sprida verket i digital form. Full hänsyn tas till författarens lagstadgade ideella upphovsrätt. Upphovsmannen måste anges och verket får inte förvanskas.

Motiven är:

- Att utnyttja internets potential för kommunikation och nyttiggörande mellan forskare och med det omgivande samhället
- Att frigöra dagens forskningsresultat för insamling, validering och bearbetning i framtiden
- Att skapa en mer rimlig kostnadsnivå på ett område som präglas av ett fåtal stora kommersiella förlags monopolpriser

Budapest och Berlin

An old tradition and a new technology have converged to make possible an unprecedented public good. The old tradition is the willingness of scientists and scholars to publish the fruits of their research in scholarly journals without payment, for the sake of inquiry and knowledge. The new technology is the internet.

Budapest Initiative, 2002

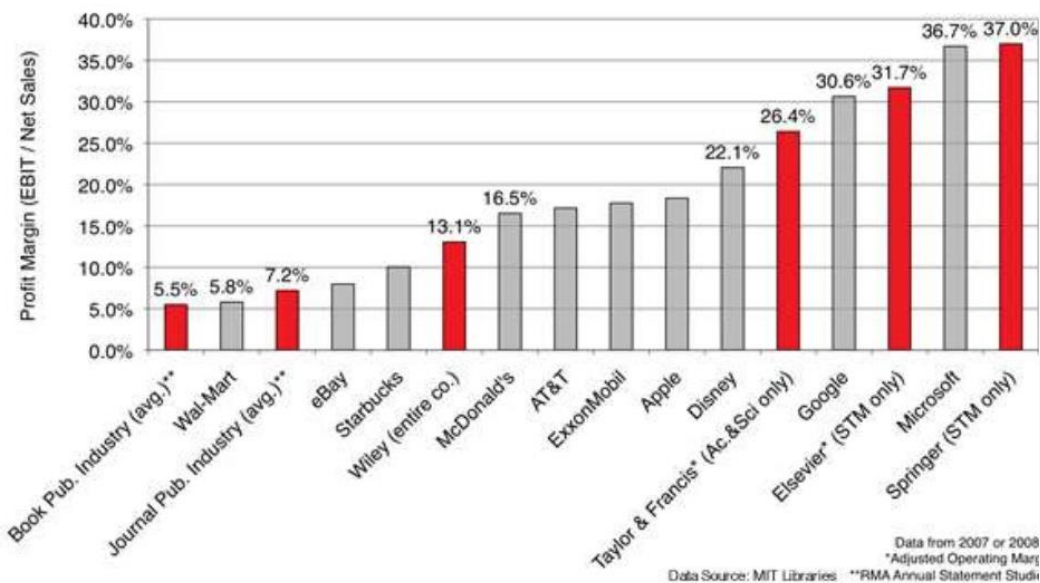
The Internet has fundamentally changed the practical and economic realities of distributing scientific knowledge and cultural heritage. For the first time ever, the Internet now offers the chance to constitute a global and interactive representation of human knowledge, including cultural heritage and the guarantee of worldwide access.

Berlin Declaration, 2003

Höga prenumerationspriser slår hårt mot bibliotekens budgetar – och kunskapen är inte öppet tillgänglig

Journals make money from nothing

Profit Margins: Journal Publishers v. Other Companies

CBCnews | Technology & Science

Canada Votes VOTE OCT 19
Full coverage of the 2015 federal election »

Home World Canada Politics Business Health Arts & Entertainment Technology & Science Trending Weather Video

Technology & Science Quirks & Quarks Blog Spark Photo Galleries

Academic publishers reap huge profits as libraries go broke

5 companies publish more than 50 per cent of research papers, study finds

CBC News Posted: Jun 15, 2015 5:00 AM ET | Last Updated: Jun 16, 2015 9:23 AM ET

A student leafs through bound journals at a library at the University of Toronto. A new study shows that the five largest, for-profit academic publishers now publish 53 per cent of scientific papers in the natural and medical sciences – up from 20 per cent in 1973. (Adrian Wyll/Canadian Press)

7100 shares

- Facebook
- Twitter
- Reddit
- Google
- Share
- Email

Think it's hard to make money in publishing in the digital age? Well, huge profits are still to be had – if you're a publisher of academic research journals.

While traditional book and magazine publishers struggle to stay afloat, research publishing houses have typical profit margins of nearly 40 per cent, says Vincent Larivière, a researcher at the University of Montreal's School of Library and Information Science.

Researchers rely on journals to keep up with the developments in their field. Most of the time, they access the journals online

The quality control is free, the raw material is free, and then you charge very, very high amounts – of course you

ADVERTISING

CORONATION ST.

Who would you pick?

tell us on facebook >

Stay Connected with CBC News

- Mobile
- Facebook
- Podcasts
- Twitter
- Alerts
- Newsletter

Top News Headlines

- Why low oil prices in Alberta could cost Ontario billions □ 140
- Time capsule: New Orleans' Lower 9th still pretty much as Katrina left it □ 31
- Here's who is at risk in these wildly volatile markets □ 50
- Tennis balls for chair legs now 'suggested' school supply □ 19

BIBSAM Licensavtal för prenumerationer 2015 : 317 miljoner SEK

(Förslag till) Nationella riktlinjer för öppen tillgång till vetenskaplig information

Grundprincipen är att **vetenskapliga publikationer och konstnärliga verk** samt forskningsdata som ligger till grund för vetenskapliga publikationer och som är resultat av offentligt finansierad forskning ska vara **öppet tillgängliga**.

- Målbild 2025: alla vetenskapliga publikationer och konstnärliga verk ska publiceras omedelbart öppet tillgängligt
 - artiklar ska publiceras i en open accesstidskrift
 - alla vetenskapliga publikationer ska ha en CC-licens
 - med vetenskapliga publikationer menas sakkunniggranskade artiklar och konferensrapporter samt böcker
 - skifte från prenumerationsbaserat system till ett öppet tillgängligt

Regeringen avser undersöka förutsättningarna för att ge Kungl. biblioteket ett nationellt samordningsuppdrag för öppen tillgång till vetenskapliga publikationer och konstnärliga verk. VR samordningsuppdrag för forskningsdata.

The concept and practice of Open Access has gone from strength to strength, and it carries today a sharp new relevance, when countries are considering new approaches to poverty eradication and sustainable development, where access to knowledge is essential.

Detached Engida, Deputy Director-General of UNESCO

Öppen tillgång för hela samhället

Grundprincipen är att resultaten av forskning som genomförts med offentliga medel ska vara öppet tillgänglig för såväl andra forskare som den intresserade allmänheten och företag.

Förslag Nationella riktlinjer för öppen tillgång, VR

Open Science describes the on-going transitions in the way research is performed, researchers collaborate, knowledge is shared, and science is organised. It represents a systemic change in the modus operandi of science and research. It affects the whole research cycle and its stakeholders, enhances science by facilitating more transparency, openness, networking, collaboration, and refocuses science from a 'publish or perish' perspective to a knowledge-sharing perspective.

Carlos Moedas, Commissioner for Research, Science and Innovation

IFLA is committed to the principles of freedom of access to information and the belief that universal and equitable access to information is vital for the social, educational, cultural, democratic, and economic well-being of people, communities, and organizations.

IFLA statement on Open Access

Open Science

Att göra kunskap öppet tillgänglig för alla medborgare i hela samhället

Vetenskap med och för medborgarna (EU)

- **Science with and for Society (EU/Horizon2020)**

The specific objective is to build effective cooperation between science and society, to recruit new talent for science and to pair scientific excellence with social awareness and responsibility.

Public engagement contributes to building a more scientifically literate society able to actively participate in and support democratic processes, and science and technology developments,

- **Responsible Research and Innovation (RRI)**

An inclusive approach to research and innovation (R&I), to ensure that societal actors work together during the whole research and innovation process.

- engage society more broadly in its research and innovation activities,
- increase access to scientific results,
- ensure gender equality, in both the research process and research content,
- take into account the ethical dimension, and
- promote formal and informal science education.

En ny folkbildningstid behövs

Medieutredningen

För att medborgarna som medvetna, källkritiska användare på allvar ska kunna axla rollen som aktiva i samhällsutvecklingen,

”där alla ges möjlighet att ta ytterligare kompetenskliv och fördjupa sina kunskaper kring medier och information, om maktstrukturer och publicistik, om de tekniska möjligheterna och om kod”.

MIK (Medie- och informationskompetens) men även **Vetenskaplig kompetens**: kunskap och förståelse för vetenskapliga begrepp och processer för delaktighet i samhällsutvecklingen

Lyonförklaringen: Informationsförmedlare, t.ex. bibliotek, har kompetensen och resurserna att hjälpa regeringar, institutioner och individer att kommunicera, organisera, strukturera och förstå information som är en nödvändig förutsättning för utveckling.

Forskningsbibliotekens roll för vetenskaplig kommunikation

Sv. Biblioteksforening ” **Effektiv vetenskaplig kommunikation**”

- Biblioteken agerar för ett effektivt nyttiggörande av forskningsresultat genom arbetet med att brett tillgängliggöra forskningsinformation
- Biblioteken spelar också en allt viktigare roll som pedagogisk resurs på olika nivåer, från att utveckla studenternas akademiska litteracitet till publikationsstrategier för forskare och doktorander
- Bibliotekens bidrag till lärosätenas nyttiggörande är ett viktigt bidrag till kommunikationsuppdraget att sprida kännedom om forskning och utvecklingsarbete.
- Bidrar till ökad transparens i forskningsprocessen, högre kvalitet genom bättre validering av resultat större medborgarengagemang i forskningsfrågor och en högre innovationstakt.
- Allt detta bidrar till viktiga samhälleliga målsättningar som ökad kunskap och bättre konkurrenskraft.

Folk- och skolbibliotekens betydelse för vetenskapens demokratisering

- Biblioteken verkar för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning samt främja litteraturens ställning
- Biblioteken som arenor för demokratiska möten och öppen dialog mellan vetenskap och allmänhet.
- Föregångare till det som idag kallas "sharing economy". Traditionella principer möter ny teknik.
- Digitala resurser öppnar tillgången till vetenskap, information och kunskap (open access, open data, open education). För alla medborgare i hela samhället.
- Öppen vetenskap förändrar traditionella kunskapshierarkier mellan vetenskap och allmänhet
- Biblioteken har en fortsatt stark och viktig roll som förmedlare av avgiftsfri kunskap. Behov av neutrala arenor med digitalt kunniga guider.

Biblioteken som arenor för möten mellan vetenskap & allmänhet

Forskarfredag

2015 deltog 26 orter i Sverige.

Många bibliotek deltar t.ex genom:

Science slam (populärvetenskapliga presentationer)

Science Safari (busstur med forskare),

Utställningar och Prova-på-aktiviteter

Science Café – fika med forskare

Informella möten mellan allmänhet och forskare, där en frågeställning, forskningsresultat eller aktuella samhällsfrågor diskuteras gemensamt.

Syftet är att främja dialog och göra forskningen mer tillgänglig.

Forskare kan representera olika discipliner för att bredda perspektiven. Även journalister och författare

Anordnas i en informell miljö, bl.a. av lärosäten, bibliotek och organisationer.

Fler exempel...

Access to research, Storbritannien

www.accesstoresearch.org

Plattform för öppen tillgång till vetenskapliga publikationer via deltagande folkbibliotek.

Ett samarbete mellan förlag och folkbibliotek.

10 miljoner artiklar ingår i servicen – ökar ständigt.

”Studenter, oberoende forskare och småföretagare kan nu få tillgång till många av världens bästa akademiska artiklar, via sitt lokala bibliotek”

Hackathons @ the Library

Event där medborgare samlas för att använda öppna data för att koda och utveckla nya program, appar, lösningar osv.

T.ex:

SOUhack - arrangör Kungl. Biblioteket

Hack for Sweden - arrangör Naturvårdsverket & svenska myndigheter

Hack4Europe - arrangör Riksantikvarieämbetet & andra kulturarvsinst.

Beate Eellend, Fil.dr
Handläggare för programmet [OpenAccess.se](https://openaccess.se)
Kungl. Biblioteket

mail: beate.eellend@kb.se

webb: openaccess.se

blogg: openaccess.blogg.kb.se

twitter: [@BeateEellend](https://twitter.com/BeateEellend)

